

Dövblindas tionde semesterläger i Norge, i Kristiansand 6. - 12.8.2007

5 • 2007

KÄNSELSPRÖTET

Föreningen Finlands Dövblinda rf

October

En törnbeströdd studiebanana?

De Dövblindas Kulturvecka 2008

Dövblindas semesterläger i Norge

Innehåll:

Ledaren: En törnbeströdd studiebana?

På kommande i augusti nästa år: De Dövblindas Kulturvecka 2008

Suski njuter i fulla drag av gymnasiet

En kurs för skolelever

Idrottsläger på Tanhuvaara

Hilkka Lehtolas värdefulla livsverk

Nya ansikter

“Ja, vi elsker dette landet...”

Pärmbilden: Simo Liimatainen och tolken Urpo Ontronen gör sig redo att pröva på kyrkbåtsrodd på idrottslägret på Tanhuvaara.

APUVÄLINE
2007

Tampereen Messu- ja
Urheilukeskus Pirkkahalli
8. - 10.11.2007

Hjälpmedelsmässa i Tammerfors 8. - 10.11.2007. Föreningen Finlands Dövblinda r.f. finns på avdelning nr. 723.

KÄNSELSPRÖTET 2007: 6 nummer, varav ett är dubbelnummer. Känselförteckningen är en resumé av de artiklar som publicerats i den finska tidningen Tuntosarvi. Tidningen utkommer som papperskopia i storstil.

Utgivningsmånaderna år 2007: februari (vecka 9), april (vecka 17), juni (vecka 26), oktober (vecka 40) och december (vecka 51).

KÄNSELSPRÖTET 33. årgången, ISBN 0358-2280, **Utgivare:** Föreningen Finlands Dövblinda rf
Redaktören: Chefredaktör Tuija Wetterstrand, tel. (09) 54953521, texttel. (09) 54953526, fax. (09) 5495 3517, e-post: tiedotus@kuurosokeat.fi. **Redaktionsråd:** Anu Mikkola (ordförande), Päivi El Gharb, Carita Halme, Esko Jäntti, Kauko Kokkonen, Raili Karisaari (sekr), Tuija Wetterstrand (chefredaktör). **Tidningen utkommer** 6 gånger om året med storskrift.
Översättning från finska: Maria Punnonen / Mingela, Pekkolantie 26, 59210 Melkonieniemi, tel. 040 5831080. **Abonemang och adressändring:** Föreningen Finlands Dövblinda rf, PB 40, 00030 Iiris Tel. (09)5495 350, texttel. (09)5495 3526, fax (09) 5495 3517, e-post: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Redaktionen förbehåller sig rätten att använda tidningens artiklar också på föreningens webbsidor **Internet:** <http://www.kuurosokeat.fi>

En törnbeströdd studiebana?

Skoleleverna har än en gång återvänt från grönbetet till skolbänken. Bland dem finns tiotals hörselsynskadade elever. I Finland försöker man i undervisningen förverkliga principerna för inklusion och integration. Det innebär att elever med specialbehov sitter med på normala lektioner. Idéen är god: vi lever ju alla i samma samhälle. Men förverkligas en jämlik inlärning på det sättet? Beaktar man tillräckligt väl de specialbehov som vissa elever har? Inklusion eller integration blir inte verklighet enbart genom att man placerar en elev med specialbehov bland andra

jämnåriga. Av skolsystemet krävs tilläggsresurser för att organisera undervisningen, göra ändringar i den fysiska miljön och justera attityder och handlingsmönster.

Genom det riksomfattande hemkommunsarbetet, och under de senaste åren med stöd av projektet Taso, har Resurscentret för Synhørselskadade förmedlat information om den hörselsynskadade elevens specialbehov i skolmiljön. Skolornas personal har fått råd och handledning. Verksamheten har mottagits väl av båda parter. Dessutom är Resurscentrets personal ofta med och avvä-

ger om elevens närskola är den bästa lösningen då det gäller inläring och sociala kontakter. Ofta medför en förflyttning till en specialskola en lättad både då det gäller de utmaningar som skolarbetet innebär och då det gäller brist på kamratkontakter. Problem med att skapa sociala kontakter kan få vittgående följder och kan i det långa loppet bli dyrare för samhället än en betalningsförbindelse till en specialskola.

För en synhørselskadad innebär skolgången speciella utmaningar som man bör informera om. På Resurscentret ordnas årligen utbildningsdagar för skolpersonal som arbetar med Usher-elever. Deltagarantalet har vuxit varje år, och det har upplevts som mycket produktivt att tillsammans reflektera kring ämnet. I samband med utvecklandet av föreningen har Resurscentret dessutom tillsatt ett arbetsteam vars ansvarsområde berör framför allt skolelever och studeranden.

Med alla dessa åtgärder strävar man efter att den synhørselskadades törnbeströdda studiebanor skulle bli lite rosenrödare – även om alla rosor också har taggar...

Tytti Kaisla

föreståndare, Resurscentret för Synhørselskadade ■

På kommande i augusti nästa år:

De Dövblindas Kulturvecka 2008

Sista veckan i augusti nästa år, 25-31.8.2008, firas de dövblindas kulturvecka. Då ordnas ett kulturläger som avslutas med ett kulturevenemang på semester- och kurscentret Onnela i Tusby.

Under lägret erbjuds fem workshops med kulturanknytning och en idrottsinriktad utfärd, dessutom bekantar vi oss med klubbverksamheten landet runt, beskådar konstverk som skapats av dövblinda och röstar om den mest berörande skulpturen. Under kulturevenemanget lördagen 30.8 uppträder de dövblinda. Då tillkännages också de vinnande konstverken samt den person som redaktionsrådet valt att erhålla ett kulturstipendium.

Deltag i tävlingen!

Under kulturveckan förevisas konst som skapats av dövblinda. Konstverken deltar i en tävling. Tävlingsjuryn bedömer verken på förhand

och vinnarna tillkännages under kulturevenemanget. Konstverk som skall delta i tävlingen bör skickas till liris till föreningens huvudkontor före slutet av maj 2008. Konstverk kan skickas in av såväl individer som grupper. Både för de individuella arbetena och grupparbetena finns det fem olika tävlingsserier: fotografering, målning, skulptur, handarbete och litteratur. Tävlingens tema är beröring.

Nu är det tid för alla dövblinda att börja förbereda sitt eget tävlingsarbete, eller att bilda en grupp som skapar verket tillsammans. Gruppen kan vara helt fristående, eller så kan verket skapas tillsammans i en klubb eller i dagverksamheten. En person kan delta i tävlingen både med sitt eget personliga verk och med ett grupparbete. I varje serie accepteras ett verk per person eller grupp. Låt skaparådran flöda under hösten och vintern!

Förebered ett program!

Både de regionala sammanslutningarna och individuella dövblinda inbjuds att ordna program för lördagens kulturevenemang. En föreställning får räcka högst tio minuter. Förslag på program måste meddelas till Anita Palo eller Heikki Majava före utgången av det här året. På basis av förslagen väljs uppvisningar från fyra distriktsklubbar och högst fyra privata personer.

Närmare program kommer snart!

Kulturveckan öppnas officiellt på liris på måndag morgon 25.8.2008. Samtidigt öppnas officiellt också utställningen Koskettava veistos (Berörande skulptur) på Synskademuseet.

På måndag förmiddag bekantar vi oss med liris och huvudkontorets utrymmen. På Synskademuseet lönar det sig att rösta på den bästa skulpturen. Efter lunch blir det busstransport direkt till Onnela, där vi delar upp oss i olika workshops och börjar att själva göra kultur.

Antalet deltagare i lägret är begränsat. Exakt hur många som ryms med blir klart under hösten, och om deltagaravgiften meddelas också senare. I kulturevenemanget kan alla som vill delta, men även då krävs det förhandsanmälan. För lägerdeltagarna och dem som deltar i kulturevenemanget har logi reserverats på Onnela och det närbelägna Hotell Krapu.

Kulturveckan 2008:s beredningsgrupp består av: Kai Leinonen, Heikki Majava, Anita Palo och Tuija Wetterstrand. Arbetsgruppens medlemmar svarar gärna på frågor. ■

Suski njuter i fulla drag av gymnasiet

Tuija Wetterstrand

Susanna Nurminen, mera informellt kallad Suski, har just börjat på första klass på gymnasiet i Mikael-skolan (Mikael-koulu) i S:t Michel. På mina e-postade frågor svarar en sällsynt nöjd elev. "Det känns som om jag flög. Jag är tokig i det här gymnasiet, det känns helt enkelt fantastiskt", säger Susanna entusiastiskt.

Mikael-skolan har inget egentligt eget gymnasium, utan eleverna tenderar ämnena privat på lyceet i S:t Michel (Mikkelin Lyseo), och därifrån får de också avgångsbetyg. I gymnasieundervisningen i skolan tar man hänsyn till att alla elever som antagits till skolan har en sådan grad av hörselskada, synskada eller språkstörning att den väsentligen försvårar framgången i ett allmänt gymnasium.

På skolan sker undervisningen i smågrupper. På Susannas klass går fyra elever. Förutom Suski är en annan elev hörselsynskadad, en har nedsatt hörsel och en är döv. På timmarna går undervisningen både på teckenspråk och talat språk. "Två av eleverna har teckenspråk som mo-

dersmål, så på vår klass är vi i alla fall tvungna att använda teckenspråk", filosoferar Suski.

Susannas skolgång har inte alltid varit lika rosenröd som den är nu. Suski gick i vanlig grundskola i sin hemstad Jyväskylä ända till slutet av åttonde klass. På grund av hennes hörselsynskada var det svårt för henne att följa med undervisningen, och de andra eleverna ville inte godkänna henne i sin gemenskap. Suskis mamma, Marjo Nurminen, tampades länge med kommunen för att hennes

dotter skulle få en betalningsförbindelse till Mikael-skolan. Dit kom hon äntligen till grundskolans sista klass och stortrivdes genast.

Mikael-skolan är en statssubventionerad, allmänbildande specialskola och direkt underställd undervisningsstyrelsen. Förutom från S:t Michel och närliggande orter kommer det elever från andra delar av Finland till skolan. Av icke-ortsbor krävs en betalningsförbindelse. Långväga elever bor på vardagarna på skolans internat. "På internatet bor det just nu 69 elever, från grundskolans sjunde klass och uppåt."

Efter avslutade gymnasiestudier drömmer Susanna om att studera till hundtränare för tjänstehundar. Ett andra alternativ är studier vid universitetet. Erfarenhet av att jobba med djur skaffar hon sig redan nu genom att jobba som frivilligarbetare vid hittedjurshemmet Mikkelin Löytöeläintalo.

Just nu är Susannas favoritämne i skolan modernmålet. "Jag är så tokig i allt sorts skrivande." Suski har skrivit sångtexter ända sedan hon var liten, och musiken är också i övrigt en viktig hobby för henne. Suski har fått förverkliga sin talang som solist i olika musikgrupper, och hon drömmer om ett skivkontrakt någon gång i framtiden. Men just nu är det viktigaste i alla fall att gå ut gymnasiet. ■

Mikael-skolan

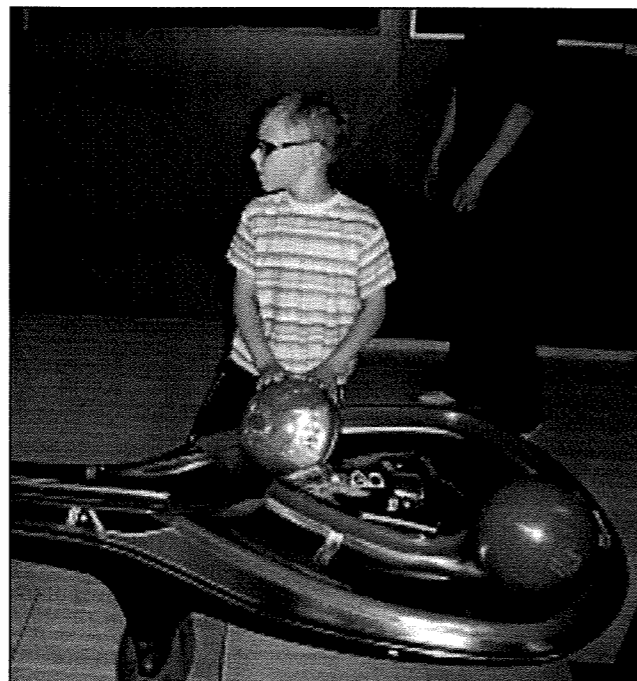
Mikael-skolan, som grundades redan år 1893, är en statssubventionerad skola och underställd undervisningsstyrelsen. Skolan erbjuder undervisning på förskole-, grundskole- och gymnasienivå. Eleverna är döva, hörselskadade eller har språkstörningar. Skolan fungerar också som statlig resurscenter.

Inläringen av språket har stor vikt i skolans verksamhet. Målet är att eleverna efter avslutade studier i skolan kan använda finska eller finska och finskt teckenspråk flytande i det vardagliga livet.

En del av eleverna bor i det trivsamma elevhemmet, där den sakkunniga och ombesörjande personalen tar hand om eleverna dygnet runt. Alla elever reser hem för veckoslutet med buss, bil, tåg eller flyg.

Källan: www.mikael-koulu.fi ■

En kurs för skolelever

Från vänster: Katri styr båten och Niko bowlar. Bilder: Resurscentrets samlingar

Elina Mäki-Rajala

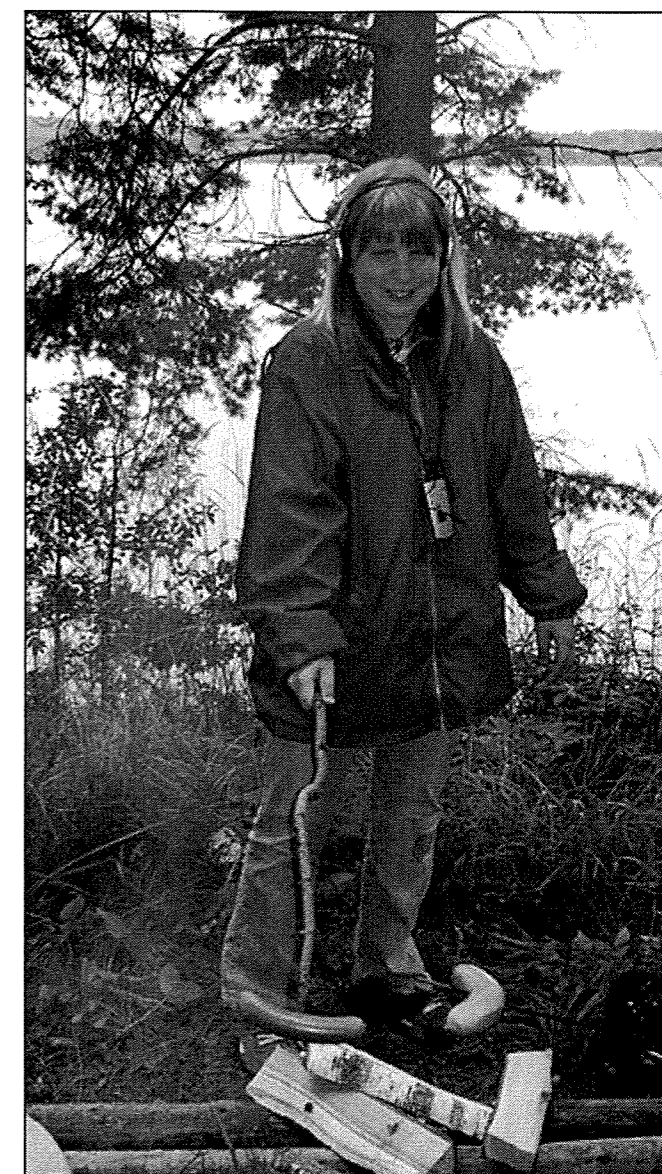
Kursen för skolelever började på söndag 29.7 på Resurscentret i Jyväskylä. Vi var 9 stycken kursdeltagare, och vi anlände tillsammans med våra familjer från olika delar av Finland. När de utväxlat nyheter reste våra föräldrar genast tillbaka hem. Vi kursdeltagare bekantade oss med varandra och kursen började. Det första vi gjorde var att besluta om gemensamma regler. Reglerna skrevs upp på ett papper så att alla kunde se dem. På kvällen lekte vi utelekar och grillade korv.

På måndag började vi dagen med en frågesport och tävlade också utomhus. Det ösregnade, men det störde inte. Dagen avslutades med två timmar kroppsligt uttryck. På tisdagen regnade det igen när vi for på utflykt till Korpilax. Då vi kom fram blåste det verkligen hårt. Under utfärden var det roligt att få paddla, meta och äta plättar. På kvällen höll vi skivråd: PMMP fick högsta poäng. Onsdagen grydde åter regnig. På programmet stod hörsel- och syntester, datorgrejer och balanstester

samt simning i simhall. På kvällen övade vi ännu kroppsligt uttryck.

På torsdag morgon fick alla kursdeltagare sova länge, och det uppskattades av alla. Efter lunch väntade oss en båt i Jyväskylä hamn. Alla kursdeltagare fick prova på att styra båten. På utvägen lade båten till vid en liten ö, där vi grillade korv och spelade olika utespel. Efter båtutfärden hade vi ännu kroppsligt uttryck. Det var roligt då vi lekte mexikansk skyttetävling, där man måste vara snabb och träffsäker.

På fredag morgon förberedde vi kvällens fest. Alla fick göra sin egen pizza, med vilken fyllning de ville. På dagen for vi och bowlade till Pupuhuhta. Det var roligt att bowla och det krävde koncentration och precision. På kvällen var det kursfest med programpunkter som vi tidigare hade planerat och övat in, vi åt pizza och godsaker och sjöng och spelade. Under kursens sista dag på lördag berättade varje kursdeltagare för personalen vad de hade tyckt om kursen som gått och vad de önskade sig av kommande kurser. Föräldrarna kom vid middagstid för att hämta hem oss kursdeltagare. Vi berättade om veckan som gått och sade hej då. Alla tyckte om att umgås och fick nya kompisar. Hoppeligen träffas vi igen. ■

Elina grillar korv. Elina Mäki-Rajala, 17, var en av deltagarna, men som den äldsta fungerade hon nu och då också som "storasyster" för de yngre.

Idrottsläger på Tanhuvaara

Text och bild Raili Karisaari

Sommarens idrottsläger hölls på idrottsinstitutet Tanhuvaaran Urheiluoipisto i Nyslott 11-15.6. 2007. Allt som allt åtta dövblinda deltog tillsammans med sina tolkar och ledsagare. Reportern infann sig också på lägret på den fjärde lägerdagen för att ta bilder och intervjua deltagarna.

Idrottsinstitutet Tanhuvaara är en utmärkt plats för ett sommaridrottsläger för dövblinda. Det är beläget vid rena vattendrag, i en öppen miljö där dövblinda kan röra sig tryggt. På bara några kilometers avstånd ligger den vackra staden Nyslott med alla sina intressanta sevärdheter.

Programmet på lägret bestod av olika idrottsformer: ridning, friidrott, väggklättring, paddling, kyrkbåtsrodd och jogging. Som motvikt till all rörelse gjorde deltagarna avslappningsövningar, tog en stadstur in till Nyslott och en båttur i Pihlajavesis nationallandskap. Nytt för de flesta var line dance, som idrottsinstitutets egna instruktörer undervisade i. Kvällsprogrammet bestod traditionsenligt av bastubad, simning och korvgrillning.

Lägrets ledare, Merja Kaarnaaja och Mika Tikkanen, öste beröm över stället och arrangemangen. "Här finns skickliga instruktörer som kan sin sak, god mat, en trevlig omgivning och god service. Och lägerdeltagarna deltog flitigt i de flesta av de nya aktiviteter som erbjöds."

Fanns det då ingenting negativt att säga, envisades jag. "Nåja, väderleken kunde ha varit bättre, det kyliga vädret och regnet störde lite", konstaterade Merja.

Paddling och kyrkbåtsrodd

Ulla Kungas tackade speciellt institutets instruktörer, som med sin yrkesskicklighet fick alla lägerdeltagarna att bli intresserade av olika grenar. Speciellt hållningsgymnastiken och stretchingen gjorde gott. De är viktiga för de dövblinda, som annars också rör sig lite och vars muskler och leder styvnar.

"Jag hoppade över ridningen och väggklättringen och gick ut och joggade under tiden", berättar Ulla. Padd-

Kyrkbåtsrodd

dlingen och kyrkbåtsrodden var nya erfarenheter för henne. "Kyrkbåtsrodden verkade verkligen passa oss hörselsynskadade, det krävdes bara lite träning för att hålla takten. Paddla kan man koncentrera sig på tillsammans med en tolk eller ledsagare", menar Ulla.

Också vattengympa och vatteng jogging var nya bekantskaper för Ulla. "I vattnet kan man springa med hjälp av ett flytbälte, när man spänner fast det ordentligt runt midjan. Det är tryggare än att springa på hård mark", konstaterar Ulla.

"Enligt instruktören går det åt 40 procent mer energi när man gymnastiserar och rör sig i vattnet än när man gör det som vanligt på torra land – det är alltså fråga om en ganska så effektiv gympa. Man borde ta det till vana att delta i vattengympa en eller

två gånger i veckan i sin egen hemstad, t.ex. tillsammans med medlemmar distriktsklubben."

Simo Liimatainen tyckte att paddlingen var en av lägrets mest tilltalande grenar. Den slutsatsen kan man i alla fall dra när man såg med vilken entusiasm och skicklighet han hanterade paddeln.

Även annars lovordade Simo lägrets mångsidiga programutbud. "I friidrotten flög kulan 7,4 meter, släggan ännu längre, dvs. 25 meter. Det var roligt att pröva på väggklättring, men jag är inte intresserad av ridning", berättar Simo.

Speciellt väl kommer Simo ihåg utfärden till Nyslott, som han inte tidigare hade besökt. På torget i Nyslott hittade Simo en stilig läderhatt, som han gärna förevisar.

Hilkka Lehtolas värdefulla livsverk

Kai Leinonen

Vår kära vän och en av de stiftande medlemmarna i vår förening, Hilkka Lehtola, har lämnat oss. Hon var allvarligt sjuk, men döden kom ändå oväntat.

Tre starka kvinnor, Hilkka Lehtola, Inger Lindgren och Kaija Salekari uppgjorde stiftelseurkunden för föreningen. De samlades turvis hemma hos varandra för att dricka kvällste och fundera på frågor runt bildandet av föreningen. En kurs ordnades för dövblinda 15-16.12.1971. Föreningen grundades 16.12. Hilkka bad framlidna prästen för de döva, Eino Savisaari, till kursen för att hålla andakt. När Eino dök upp blev han istället ordförande för föreningens konstituerande möte. Frivilligarbete låg Hilkka varmt om hjärtat.

Hilkka var med och grundade föreningen Kuurosokeiden Tuki (ung. "De dövblindas stöd"), och fungerade i flera år som dess viceordförande. Tillsammans med sin make Mauri var hon den bärande kraften bakom pengainsamlingar för de dövblinda. Vi kommer också att minnas Hilkka som ledare för de andliga läger som

Hilkka Kaija Maija Lehtola född Jämssen f. 26.10.1941 – d. 15.7.2007

ordnades för de dövblinda. Jag hade glädjen att ofta få vara med på samma läger och kurser som Hilkka.

Hilkka jordfästes 25.7.2007 i Nordsjö kyrka. I enlighet med Hilkkas önskning lades inga blommor ner på kistan utan vi kom istället ihåg hennes guddotter i Thailand. Hilkka sörjs närmast av sin make Mauri och deras son Veikko med familj.

Med hyllning till Hilkkas livsverk och varma, anspråkslösa person. ■

Nya ansikter

Den nya IT-chefen presenterar sig

Jag heter Marko Vainiomaa och jag började jobba på Föreningen Finlands Dövblinda rf. 1.8.2007, med titeln IT-chef. På mitt ansvar ligger att leda och utveckla IT-verksamheten, med bästa möjliga kundtillfredsställelse som mål. Mitt arbetsrum finns i Jyväskylä, men mitt verksamhetsfält omfattar hela organisationen.

Jag är 37 år gammal, gift och pappa till tvååriga Anna. Till familjen hör också taxgamlingen Demon. Till utseendet är jag lång, har normal kroppsbyggnad, kort hår och är gans-

ka ljus. År 1994 blev jag klar från Uleåborgs tekniska institut (Oulun teknillinen opisto), och sedan dess har jag jobbat med olika uppgifter som kräver datatekniskt kunnande.

Jag är en passionerad vän av motorsport, jag njuter både av att se på den och att köra själv.

Man kan nå mig per e-post på marko.vainiomaa@kuurosokeat.fi eller per telefon 0400-139 713.

Piia - rehabiliteringsinstruktör

Piia har brunt hår och blåa ögon. Hon är 38 år gammal och kommer från Jyväskylä.

Den 1.8 började Piia Puolanen som rehabiliteringsinstruktör på Resurscentret för synhjälpade. Hennes ansvarsområde omfattar

Mellersta Finland, Birkaland och Östergötland. Piia jobbar som vikarie för rehabiliteringsinstruktör Johanna Rönkä.

Synskador och frågor förknippade med dem är Piia redan bekant med, för hon jobbade i flera år som synterapeut och handledare i punktskrift vid Skolan för synskadade i Jyväskylä (Jyväskylän näkövammaisten koulu). Frågor som berör hörsel och teckenspråk är än så länge henne mera främmande, men lyckligtvis är hon omgiven av många personer som behärskar saken, och hon arbetar tillsammans med Liisa Romo. ■

Resurscentret för synhörtsskadade

“Ja, vi elsker dette landet...”

Martti Pääkkönen

De europeiska dövblindas tionde semesterläger hölls i Norge, i Kristiansand 6. - 12.8.2007.

Lägret hade deltagare från elva olika länder och dövblinda deltagare var allt som allt 34 stycken. Under tecknad representerade Finland tillsammans med Anita Palo. Den äldsta deltagaren var över 80 år gammal. Lägret var mycket givande på många sätt. Bland annat gjorde vi två utfärder till havet. En av dem var en fiskefärd. I kvällsskymningen grillades och avsmakades fiskefärdens fångst och man kunde konstatera att “makrill smakar nog också fisk”.

Men för mig personligen gick den mest givande utfärden till den gamla kyrkan och prästgården i Søgne. Kyrkan i Søgne byggdes 1640. Den är väldigt liten, ännu idag ryms där endast ungefär 300 församlingsmedlemmar. Till att börja med byggdes kyrkan för bara några tiotal människor. Ännu idag har kyrkan sin ursprungliga inredning och är ett mycket hemtrevligt Herrens hus. Även jag,

tvivlare som jag är, skulle kunna föreställa mig att med glädje ta emot den heliga nattvarden omgiven av denna stilla skönhet. Så upplevde jag stämningen i den väldigt fridfulla och vackra kyrkosalen.

Det var intressant att få lyssna till två berättelser om kyrkoherdarna i Søgne församling. En av dem var en ytterst sträng förkunnare. Han förebrådde församlingsmedlemmarna för att dessa inte lyssnade till hans predikan, istället tittade de på bilderna av apostlarna på väggarna och på orgelläktarens murräcke. Den här kyrkoherden lät måla kyrkan grå i två omgångar för att täcka över bilderna av helgonen. Bilderna glömdes tydligen delvis bort, tills de hittades igen för några år sedan i samband med den senaste reparationen i kyrkan, och kyrkan restaurerades i ursprungligt skick. Dagens människa har svårt att förstå den kyrkoherden, för såväl i Finland som i Norge var allmogen inte läskunnig, utan Bibeln talade till dem genom bilder.

Den andra kyrkoherden var helt annorlunda. Han var otroligt godhjärtad mot de fattiga i sin församling, och hjälpte dem på alla sätt. Denna kyrkoherde var far till den norska Nobelförfattaren Bjørnstjerne Bjørnson. År 1858 förrättade kyrkoherden sin sons vigsel i kyrkan i Søgne.

Prästgården, där författaren ofta bodde som gäst hos sin far, är en

gammal, vacker byggnad som numera fungerar som en läroanstalt inom lantbruksbranschen och som Søgne kommuns kulturcentrum. Nära kulturcentret står en byst av författaren med texten: “Ja, vi elsker dette landet”. De orden utgör den första raden i Norges nationalsång, och handlar om kärleken till Norge. Efter resan har jag nästan dagligen tänkt tillbaka på såväl kyrkan som prästgården, och allt som jag där fick se.

Våra norska värdar var oerhört vänliga och allting var välorganiserat. Maten var den bästa man kunde önska. Våra värdar klagade nog över att de haft dåligt väder. Tydligt hämtade vi finländare med oss solen till Norge, åtminstone den veckan.

Jag skulle önska att flera av oss dövblinda från Finland skulle delta i denna semestervecka som årligen hålls i olika länder i Europa. Nästa läger hålls i Ungern, i Sopron 4 - 10.8.2008.

Bilder på nästa sidan: Uppe: gruppfoto. Uppe till vänster: artikelförfattaren Martti Pääkkönen och Anita Palo med det vackra norska landskapet i bakgrunden. Uppe till höger: grillas makrill. Nere till höger: kyrkan i Søgne. Bilder: Anita Palos fotosamlingar. ■